

ОНТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы		044-45/
Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		1 беттің 1 беті

ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пән: Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы

Пәннің коды: OSP 4305

БББ аты: «6В10103- «Стоматология»

Сабақтың саны/кредиттер саны: 150 сағат / 5 кредит

Курс және оқу семестрі: 4 курс 7 семестр

Практикалық (семинар) сабақтары: 35

**2023-2024 оқу жылы
Шымкент**

Практикалық жаттығуларға әдістемелік нұсқаулар «Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы» пәнінің (силлабус) жұмыс бағдарламасына сәйкес әзірленіп, кафедра отырысында талқыланды.

Хаттама № 18 « 06 » 06 2023 ж

Кафедра меңгерушісі м.ғ.д.,м.а. доцент

А.Б.Шукпаров

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 3 беті

№1 сабақ

1.Тақырып: Мамандыққа кіріспе. Шайнау-сөйлеу аппаратының функционалдық анатомиясы.

2. Мақсаты: Шайнау-сөйлеу аппаратының функционалдық анатомиясы бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру

3.Оқытудың мақсаты:

Білім алушы жұмыс істеу нормасы мен патологиясын білуі және анықтай алуы тиіс:

- шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары
- орган, тіс-жақ жүйесі, аппарат
- жақ және альвеолярлы бөліктер

— жоғарғы жақ

- төменгі жақ

- самай-төменгі жақ буыны

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Ортопедия, Стоматология бөлімі ретінде. Тақырыпты анықтау. Ортопедиялық стоматологияны дамытудың мақсаттары, міндеттері мен бағыттары.

2. Жұмысты ұйымдастыру және материалдық-техникалық қамтамасыз ету ортопедиялық кабинеттің.

3.Тіс-жақ жүйесінің функциялары қалыпты және патологияда.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Жағдаяттық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Жағдаят-тық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

1. Ортопедия, Стоматология бөлімі ретінде.

2. Тақырыпты анықтау.

3. Ортодонтияның даму мақсаттары, міндеттері мен бағыттары.

4. Тіс-жақ аппаратының жұмыс істеуін диагностикалау әдістері.

5. 3.Тіс-жақ жүйесінің функциялары қалыпты және патологияда.

1. тапсырма . Науқасты қарау кезінде III дәрежелі жоғарғы жақтың тістерінің патологиялық қозғалғыштығы, тістердің болмауы анықталды: 15,14,22,25,26, мол тіс шөгінділері. Емдеу жоспарын негіздеңіз, протез дизайнын таңдаңыз.

2 тапсырма. Науқас А. 52 жаста суық және ыстық тағамдарды жеу кезінде тістердің сезімталдығына шағымданды. Сауалнама оның жоғарғы жақ сүйегіндегі протезді бір жылға жуық қолданғаны анықталды. Тексеру кезінде антагонистердің табиғи тістерінің тозуының жоғарылауы анықталды.

Өшіруге не себеп болды? Емдеу әдістері.

№2 сабақ

1.Тақырып: Шайнау және жұту функциясының рөлі, жергілікті травматологиялық факторлар, периодонттағы патологиялық процестердің дамуында тістердің ішінара болмауы.

2. Мақсаты: Шайнау және жұту актілерінің нормасы мен патологиясын, тіс қатары мен пародонттың тұтастығын анықтауда білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты: Білім алушы норма мен патологияны білуі және анықтай алуы керек:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 4 беті

- шайнау-сөйлеу аппаратының функциялары
- төменгі жақтың тік қозғалысы
- төменгі жақтың сагитталды қозғалысы
- төменгі жақтың трансверзалды қозғалысы
- шайнау және жұту
- дыбыс шығару, сөйлеу, тыныс алу

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Жұтылу әрекетіне қанша бұлшықет пен жүйке қатысады.
2. Дыбыстарды ойнату механизмі қандай.
3. Шайнау әрекетіне қандай органдар қатысады, шайнаудың үш фазасы.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Тест тапсырмаларын орындау

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Тест тапсырмаларының орындалуын бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8. Бақылау:

БУЫН БАЙЛАМДАРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ-ОЛАР

- А) буын капсуласының созылуына жол бермейді
- Б) буын қозғалысына қатысады
- В) буын капсуласын созыңыз
- Г) буынның қоректенуін жүзеге асырады

ШАЙНАЙТЫН БҰЛШЫҚЕТТЕРДІҢ АУЫР ПАЛЬПАЦИЯСЫМЕН ЖӘНЕ ТМД-ДА РЕНТГЕНДІК ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ БОЛМАУЫМЕН ДИАГНОЗДЫ БОЛЖАУҒА БОЛАДЫ

- А) бұлшықет-буын дисфункциясы
- Б) артрит
- В) артроз
- Г) төменгі жақтың артикулярлық процесінің остеомасы

БҮЙІРЛІК ҚОЗҒАЛЫСТА ТӨМЕНГІ ЖАҚТЫҢ БІРЛЕСКЕН БАСЫВИГЫСУ ЖАҒЫНДАМЕЩЫСАДЫ

- А) өз осінің айналасында
- Б) алға және жағына
- В) төмен және алға
- Г) артқа және ішке

ТӨМЕНГІ ЖАҚТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫН ҚАЙТАЛАЙТЫН ҚҰРЫЛҒЫЛАРҒА МЫНАЛАР ЖАТАДЫ

- А) артикулятор
- Б) функционер
- В) гнатодинамометр
- Г) параллелометр

С. Е. ГЕЛЬМАННЫҢ шайнау сынағы көрсетеді

- А) ұсақтау дәрежесі 5 г бадам 50 с шайнағаннан кейін
- Б) 50 шайнау қозғалысын жасауға кететін уақыт
- В) 50 шайнау қозғалысынан кейін 5 г жаңғақ ұнтақтау дәрежесі
- Г) жұту пайда болғанға дейін шайнағаннан кейін 0,8 г жаңғақ ұнтақтау дәрежесі рефлекс

ТЕМПЕРОМАНДИБУЛЯРЛЫҚ БУЫННЫҢ АУСКУЛЬТАЦИЯ ӘДІСІ, ОЛАРДАҒЫ ҚЫСЫЛУ ДӘРЕЖЕСІ МЕН СИПАТЫН АНЫҚТАУ ҮШІН, ШЕРТУ ДЕП АТАЛАДЫ

- А) артрофонография
- Б) осциллография
- В) миоартрография
- Г) мастикация

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 5 беті

АРТИКУЛЯРЛЫҚ ЖОЛДЫҢ АУЫЗДАН ТЫС ЖАЗЫЛУЫ МЫНАЛАРДЫҢ КӨМЕГІМЕН ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛАДЫ

- А) аксиограф
- Б) цефалостат
- В) гнатостат
- Г) параллелометр

№3 сабақ

1.Тақырып: Электромиография. Гнатодинамометрия. СТЖБ құрылымы мен қызметі. СТЖБ рентгендік семиотикасы.

2. Мақсаты: Диагностикалық жабдықты пайдалануда және алынған деректерді түсіндіруде білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты: Білім алушы тіс-жақ жүйесі ауруларын диагностикалауға арналған жабдықта жұмыс істей білуі және білуі тиіс.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1) ортопед-стоматологтың қабылдауында пациентті аппаратуралық тексеру кезеңдері.
- 2) шайнау функциясын бағалауға мүмкіндік беретін Зерттеу әдістері.
- 3) бұлшықет күшін бағалауға мүмкіндік беретін Зерттеу әдістері.
- 4) тіс-жақ жүйесін зерттеудің сәулелік әдістері.
- 5) зерттеудің аппаратуралық әдістерінің деректерін оқу және түсіндіру.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Жағдаяттық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Жағдаят-тық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

1 ситуациялық міндет 48 жастағы Р. Пациент клиникаға тістердің қозғалғыштығына, тамақты шайнау қиындықтарына шағымданды. Объективті: 12,13,14, 24,25,26 тістер жоқ, 33,34,35 сонымен қатар. 36, 37 көпір тәрізді дәнекерлеу үшін тірек ретінде қызмет етеді. I – II дәрежелі тістердің қозғалғыштығы. Анамнезінде ілеспе ауру-қант диабеті. Диагноз қойыңыз.

2 ситуациялық міндет 37 жастағы З. пациент клиникаға тістердің қозғалғыштығына шағымдармен жүгінді. Қызыл иектің қан кетуі, тамақты шайнау қиын. Объективті: 15,16, 24,25 тістер жоқ, 36,37,38,47,48 де жоқ. II-III дәрежелі барлық тістердің қозғалғыштығы, тереңдігі 3 мм-ге дейінгі патологиялық қалталар, бляшканың жаппай шөгінділері байқалады. Диагноз қойыңыз.

№4 сабақ

1.Тақырып: Макро және микро құрылым,ерін,бет,тіл, қызыл иек. АҚШҚ клиникалық морфологиясы.

2. Мақсаты: Тіс-жақ жүйесінің жұмсақ тіндері мен шырышты қабығының құрылымындағы норма мен патологияны анықтауда білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты: Білім алушы тіс-жақ жүйесінің жұмсақ тіндері мен шырышты қабығының құрылымындағы норма мен патологияны білуі және анықтай алуы тиіс.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Тіс-жақ жүйесінің жұмсақ тіндері мен шырышты қабығын тексеру үшін қандай әдістер қолданылады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 6 беті

2. Диагностика үшін ауыз ішілік стоматологиялық рентгенографияны, ортопантомографияны қолдану көрсеткіштері мен мүмкіндіктері.

3. Зертханалық әдістерді қолдануға көрсеткіштер.

4. Жұмсақ тіндердің және тіс-жақ жүйесінің шырышты қабығының жағдайын зерттеу және бағалау кезінде сәулелік диагностиканың қандай әдістері ең ақпараттылығы болып табылады.

5. Вариантты және жасқа байланысты морфология.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Жағдаяттық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Жағдаят-тық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

1 ситуациялық тапсырма толық алынбалы протез жасалған науқасты тексеру кезінде шырышты қабықтың гиперемиясы, ісіну анықталды. Науқас аузындағы жағымсыз дәмге шағымданды. Бұл патологияның себептерін атаңыз? Жою әдістері?

2 ситуациялық тапсырма алынбалы протезді қолданған кезде науқаста сілекей ағуы күшейіп, құсу пайда болды. Бұл немен байланысты? Дәрігердің тактикасы.

№5 сабақ

1.Тақырып: Науқасты ортопедиялық стоматология клиникасында тексеру. Ауыз қуысының шырышты қабығын, тіс-жақ жүйесінің бұлшықеттерін зерттеу әдістері.

2. Мақсаты: Ортопедиялық стоматология клиникасында науқасты тексеру әдістерінде білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты: Білім алушы бет пен бастың антропометриялық өлшеулерінің нәтижелерін және зерттеудің функционалдық әдістерін білуі және бағалай білуі тиіс.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Клиникалық зерттеу әдістері.
- Науқастан сұрау (анамнез)
- Науқасты сыртқы тексеру
- СТЖБ және жақтың бұлшық еттерін қызметін тексеру
- Ауыз қуысын тексеру
- Жақ сүйектерінің диагностикалық модельдерін зерттеу
- Параклиникалық зерттеу әдістері
- Аспаптық зерттеу әдістері
- Рентгенологиялық тексеру әдістері
- Зертханалық зерттеу әдістері.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Тәжірибелік жұмыстарды орындау, схема салу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Тәжірибелік жұмыстардың орындалуын бағалау, чек-парақ

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

- Клиникалық зерттеу әдістері.
- Науқастан сұрау (анамнез)
- Науқасты сыртқы тексеру
- СТЖБ және жақтың бұлшық еттерін қызметін тексеру
- Ауыз қуысын тексеру
- Жақ сүйектерінің диагностикалық модельдерін зерттеу
- Параклиникалық зерттеу әдістері
- Аспаптық зерттеу әдістері

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 7 беті

- Рентгенологиялық тексеру әдістері
- Зертханалық зерттеу әдістері.

№6 сабақ

- 1.Тақырып:** Клиникалық көрініс, әртүрлі патологиялық жағдайлардың симптоматологиясы.
- 2. Мақсаты:** Зерттеу және дифференциалды диагностика деректері негізінде алдын ала және түпкілікті диагноз қоюда білім мен дағдыларды қалыптастыру.
- 3.Оқытудың мақсаты:**
Білім алушы білуі және білуі тиіс:
 - Инспекция, аспаптық тексеру сауалнамасы деректерін жинақтау және талдау
 - Тіс-жақ жүйесінің патологиялық жағдайларының жетекші диагностикалық белгілерін анықтау.
- 4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:**
 - Диагноз және болжам. Диагноз,дифференциалдыдиагноз.
 - Тіс тәжінің ақаулары
 - Тістің ішінара жоғалуы
 - Тіс қатарларының окклюзиялық бетінің деформациясы
 - Тіс тазалығының жоғарылауы
 - Травматикалық окклюзия
 - Тістің толық жоғалуы
- 5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы:** Жағдаяттық есептерді шешу
- 6. Бағалау әдістері/технологиялары:** Жағдаят-тық есептерді шешуді бағалау
- 7. Әдебиеттер:** Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет
- 8.Бақылау:**

1 ситуациялық тапсырма. Ортопедиялық стоматология емханасына 36 жастағы науқас төменгі жақта тістердің ішінара болмауы және 43 34 тістің қозғалғыштығы туралы шағымдармен жүгінді. Объективті:
76543211234567
76043000034067
43 34 тістердің II дәрежелі қозғалғыштығы бар. Диагноз қойыңыз және ортопедиялық емдеу жоспарын беріңіз.

2 ситуациялық тапсырма. 57 жастағы науқаста барлық II дәрежелі тістердің қозғалғыштығы, пародонт тіндерінің ісінуі және гиперемиясы бар, тіс қатарлары сақталған. Рентгенограммада губка тәрізді заттың майлануы бар, жоғарғы және төменгі жақтардың сүйек тінінің біркелкі емес зақымдануы бар.
Диагноз қойыңыз.

№7 сабақ

- 1.Тақырып:** Ортопедиялық стоматология клиникасында әртүрлі патологиялық жағдайлары бар науқастарды алдын-алу және емдеу принциптері.
- 2. Мақсаты:** Алдын алу және емдеу негіздерінде білім мен дағдыларды қалыптастыру. Ортопедиялық стоматология клиникасында әртүрлі патологиялық жағдайлары бар науқастар.
- 3.Оқытудың мақсаты:**
Білім алушы ортопедиялық стоматология клиникасында әртүрлі патологиялық жағдайлары бар науқастардың алдын алу және емдеу негіздерін білуі және қолдана білуі тиіс.
- 4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 8 беті

- Дәрігерлік қабылдау мәдениеті. Пациенттердің психомедикментозды дайындығы.
- Ортопедиялық стоматологиялық қабылдаудағы ауырсынуды басу.
- Асептика, антисептика және дезинфекция.
- Емдеуді жоспарлау және оның есептері.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Тест тапсырмаларының орындау

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Тест тапсырмаларының орындалуын бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8. Бақылау:

1. Стоматологиялық аурулардың алдын алу бағдарламасын орындау қандай мақсаттарды, факторларды жүзеге асыруға байланысты:

* + қызметтің даму деңгейі, жұмыс көлемі, кадрлық қамтамасыз ету, құралдар мен әдістеменің қол жетімділігі

* қызметтің даму деңгейі, жұмыс көлемі, кадрлық қамтамасыз ету, құралдардың қолжетімділігі және медицина қызметкерлері арасындағы санитарлық-ағарту жұмысының әдістемесі

* негізгі бағдарламаларды, мақсаттарды, міндеттерді анықтау, әдістер мен құралдарды таңдау, бағдарламаларды енгізу, бағдарламаның тиімділігін бағалау

* құралдар мен әдістемелердің қолжетімділігі

* медициналық қызметкерлер арасындағы санитарлық-ағарту жұмысының деңгейінен

2. Тіс кариесінің алдын алу тиімділігін бағалау қандай принциптер бойынша жүргізілуі керек:

* КПУ шамалары, CRITN индексінің төмендеуі салыстырылады, негізгі жастағы балалар (12 жас), кариестің қарқындылығын төмендету, кариестің өсуін төмендету тексеріледі

* + КПУ шамалары салыстырылады, негізгі жастағы балалар (12 жас), кариестің қарқындылығын төмендету, кариестің өсуін азайту зерттеледі

* кариестің қарқындылығын төмендету, РМА индексін төмендету бойынша,

* кариестің өсуін төмендету, CRITN индексін төмендету, РМА индексін төмендету бойынша,

* critn индексінің төмендеуі

3. Қайталама профилактика қандай шараларды қамтиды:

* + ерте диагностика, кариесті емдеу, периодонтитті емдеу, гингивитті емдеу

* суды фторлау, фторидтерді жергілікті қолдану, ауыз қуысының гигиенасы

* санитарлық-гигиеналық жұмыс, диспансерлік бақылау, тамақтануды жақсарту, қоршаған орта жағдайларын қалыпқа келтіру

* гингивитті емдеу, суды фторлау, фторидтерді жергілікті қолдану,

* санитарлық жұмыс, суды фторлау

4. USP қанағаттанарлық деңгейін анықтаңыз (leus бойынша):

* 0-9%

* 10-19%

* +50-74%

* 75-85%

* 86-100%

5. Леус бойынша стоматологиялық көмек деңгейінің мәні қалай анықталады (төмендегі формулада "К" кариес санын білдіреді, "А" - топ үшін орташа есеппен протездермен қалпына келтірілмеген жойылған "тістер):

* УСП=100% - КПУ

* SSP=100% - (К+А)

* SSP=100% - (К+А)

КПУ

* + УСП=100% - (100 - К+А)

КПУ

* SSP=KPU - (К+А)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 9 беті

6. Нашар ир деңгейін анықтаңыз:

- *+0-9%
- * 10-49%
- * 50-74%
- * 75-85%
- * 86-100%

7. Әлсіз ир деңгейін анықтаңыз:

- * 0-9%
- *+10-49%
- * 50-74%
- * 75-85%
- * 86-100%

№8 сабақ

1.Тақырып: Самай-төменгі жақ буынының аурулары

2. Мақсаты: СТЖБ ауруларын анықтау бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. СТЖБ аурулары бар науқасты тексеру
2. Деректерді қорытындылау және алдын ала диагноз қою.
3. Аппараттық құралдарды қоса алғанда, қосымша зерттеу әдістерін тағайындаңыз.
4. Қосымша әдістердің деректерін түсіндіріңіз.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Деформациялаушы артроз (остеоартроз)
- СТЖБ бұлшықет-буын дисфункциялары
- СТЖБ-ның үйреншікті шығуы мен сублюксациясы

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Жағдаяттық есептерді шешу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Жағдаят-тық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

1 ситуациялық тапсырма.

Науқас 42 жаста, Ортопедиялық стоматология клиникасына төменгі жақтың қозғалысы кезінде күшейетін ТМД-дағы қатты ауырсынуға шағымдармен жүгінді. Бет пен бастың әртүрлі бөліктеріндегі ауырсынуды сәулелендіру. Ауызды ашудың қиындығы 0,5 - 1,0 см-ге дейін.объективті: ауыз аймағында ісіну, құлақ трагусының алдыңғы жағындағы буын, ісіну, периартикулярлық аймақты пальпациялау кезінде өткір ауырсыну. СТЖБ ауруын анықтаңыз. Емдеуді тағайындаңыз.

2 ситуациялық тапсырма.

Науқас Н., Ортопедиялық стоматология клиникасына шағымдармен жүгінді оң жақ ЖБА-да басу және қысу. Ауызды ашқан кезде төменгі жақ солға қарай жылжиды. Тістеу терең, травматикалық. Тіс формуласы:

00000321 12345000

07654321 12345600

Диагноз қою үшін қандай қосымша зерттеу әдістерін қолдану керек?

№9 сабақ

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 10 беті

1.Тақырып: Протездеу алдында алдын ала емдеу.

Клиникада көмек көрсету.

2. Мақсаты: Пациентті протездеуге дайындау негіздерінде білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

1. Терапиялық, хирургиялық және ортодонтиялық диагнозды анықтаңыз.
2. Науқасты протездеу алдында ауыз қуысында сауықтыру іс-шараларының жоспарын жасаңыз.
3. Науқаспен әдептілікпен сөйлесуді, өзара сенім мен ынтымақтастық атмосферасын құруды үйренеді.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Науқасты протездеу алдында ауыз қуысында сауықтыру шаралары.
- Пародонтпен ауыратын науқастармен тістерді алып тастаудағы дәрігердің тактикасы.
- Альвеолярлы өсіндінің (бөлігінің)пішінін түзету

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Тәжірибелік жұмыстарды орындау, схема салу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Тәжірибелік жұмыстардың орындалуын бағалау,чек-парақ

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

- Пациенттің сауалнамасы
- Емделушіге емдеу жоспары бойынша кеңес беру
- Пациентті ұзақ мерзімді жоспарлы емдеуге ынталандыру

№10 сабақ

1.Тақырып: Ошақтық пародонтитті ортопедиялық емдеу. Селективті тегістеу.Тістің клиникалық тәжінің ішінара бұзылуы, клиникасы, диагностикасы, емі.

2. Мақсаты: Ошақты периодонтитті ортопедиялық емдеу негіздерінде, селективті тегістеу әдістерінде, тістің клиникалық тәжі ішінара бұзылған науқастарды тексеру негіздерінде білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

- фокальды периодонтитті ортопедиялық емдеуге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау
- шиналау әдісін, іріктеп тегістеу техникасын таңдау
- селективті тегістеудің қадамдық хаттамасын орындау
- клиникалық тіс тәжі ішінара бұзылған науқастарды тексеру.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Алынбайтын каппалық, тәждік, қалпақтық және жартылай қаңқалы шиналар және алмалы-салмалы шиналаушы протездер.
- Дайындаудың Клиникалық-зертханалық кезеңдері.
- Тұрақтандыру түрлері.
- Емдеудің жақын және алыс нәтижелері.
- Селективті тегістеу

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Жағдаяттық есептерді шешу

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 11 беті

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Жағдаят-тық есептерді шешуді бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

1 ситуациялық тапсырма. Науқас 50 жыл тігін фабрикасында жұмыс істейді. Ортопедиялық стоматология клиникасына жоғарғы және төменгі алдыңғы тістердің тозуы және химиялық және физикалық тітіркендіргіштердің беткі сезімталдығы туралы шағымдармен жүгінді. Сыртқы тексеру кезінде патологиялық өзгерістер анықталған жоқ. Ауыз қуысы мен тіс доғаларын тексеру кезінде төменгі алдыңғы тістердің тілдік бетінде тозу қырлары бар тіс қатары анықталады, клиникалық тәждердің айтарлықтай төмендеуі байқалмайды. Диагноз қойыңыз. Емдеу жоспарын жасаңыз.

2 ситуациялық тапсырма.

Ауыз қуысын тексерген кезде төменгі жақта анықталды: II-III дәрежелі алдыңғы тістердің қозғалғыштығы және олардың көлбеуі вестибулярлы. Бұл клиникалық жағдайда сплнттің қандай түрі көрсетілген?

№11 сабақ

1.Тақырып: Тістердің қатты тіндерінің патологиясын қойындылармен, түйреуіштермен емдеуге арналған көрсеткіштер. Тістердің қатты тіндерінің патологиясын винирлермен емдеу көрсеткіштері.

2. Мақсаты: Тістердің қатты тіндерінің патологиясын қойындылармен, түйреуіш тістермен емдеуге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3.Оқытудың мақсаты:

Білім алушы білуі және білуі тиіс:

- тістердің қатты тіндерінің патологиясын қойындылармен, түйреуіш тістермен емдеуге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштерді анықтау.
- көрсеткіштерге сүйене отырып, тістердің қатты тіндерін жанама қалпына келтіру әдісін анықтаңыз

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Тісті дайындау әдісі.
- Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері.
- Бекітуге арналған цемент түрлері.
- Бекітуге арналған цементтерге қойылатын талаптар.

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Тәжірибелік жұмыстарды орындау, схема салу

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Тәжірибелік жұмыстардың орындалуын бағалау,чек-парақ

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силлабуста көрсетілген әдебиет

8.Бақылау:

- Науқасты тексеру
- Құйманы алу
- Модельді құю
- Бөлшектеу дизайны

№12 сабақ

1.Тақырып: Тістің тәж бөлігін металл (штампиталған) тәжге дайындау әдісі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар		044-45/ 1 беттің 12 беті

2. Мақсаты: Тістің тәж бөлігін металл (штампиталған) тәжге дайындау әдісі бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру.

3. Оқытудың мақсаты:

Білім алушы білуі керек:

- Тісті протездеу көрсеткіштерін штампталған тәжбен анықтаңыз.
- Тісті металл (штампталған) тәжге бөлу алгоритмін орындау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Тісті дайындау әдісі.
- Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері.
- Металл-керамикалық тәждерді жасау кезінде тістердің депульпациясына көрсеткіштер.
- Қауіпсіздік аймақтары

5. Оқыту мен оқытудың әдістері/технологиясы: Тест тапсырмаларын орындау

6. Бағалау әдістері/технологиялары: Тест тапсырмаларының орындалуын бағалау

7. Әдебиеттер: Дәріс материалдары, силубуста көрсетілген әдебиет

8. Бақылау:

1. Жасанды тәждер

!тістің тәж бөлігін жабатын және оның анатомиялық пішінін, өлшемін және қызметін қалпына келтіретін алынбайтын протездер.

!тістің тәжін жабатын алынбалы протездер

!тістің түбір бөлігін қалпына келтіретін алынбайтын протездер

!тіс қуысын толтыратын протездер

!дұрыс жауап жоқ

2. Жасанды тәждерді қолдануға арналған көрсеткіштер барлығы:

!тіс тәжінің шамалы бұзылуы

!тіс тәжінің айтарлықтай бұзылуы

!тістеу биіктігін арттыру немесе қалпына келтіру

!бұзылған эстетикалық нормаларды қалпына келтіру

!алынбайтын протездерді нығайту

3. Жасанды тәж тіс-қызыл иектің қалтасына минималды түрде батырылады:

!0,2 мм

!1мм

!0,05 мм

!2мм

!1,5 мм

4. Дизайнға байланысты жасанды тәждер бәрі бар:

!алынбалы

!толық

!экваторлық

!жартылай тәждер

!телескопиялық

5. Тістің тәж бөлігін жабатын және оның анатомиялық пішінін, өлшемін және қызметін қалпына келтіретін алынбайтын протез-бұл

!жасанды тәж

!бугель протезі

!телескопиялық тәж

!қаптамасы бар тәж

!қойынды

6. Тістің тәжін едәуір тегістеу қажет болған жағдайда тіс қатарының ақауына қарай созылған немесе еңкейген кезде қолдануға болады:

!жасанды тәж

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы			044-45/
Практикалық сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар			1 беттің 13 беті

!экваторлық жартылай тәж

!қойынды

!түйреуіш тістер

!дұрыс жауап жоқ

7. Штампталған тәжді сағыздың астына жылжытуға жол берілмейді:

!0,3-0,5 мм

!0,1 мм

!5мм

!0,01-0,05 мм

!2мм

8. Ағарту үшін алтын тәж қолданылады:

!Хлорсутек немесе азот қышқылының 40-50% р-р

!20-30% күкірт қышқылы

!10% р-ре азот қышқылы

!5% р-ре тұз қышқылы

!1% р-р хлорамин

9. Тістердің кесу жиегі немесе шайнау беті фарфордан немесе пластмассадан жасалған тәждердің астына тегістеледі:

! 1,5-2 мм

! 0,5 мм

! 2,5 мм

! 2,5-3 мм

! 0,5-1мм

10. Фарфордан немесе пластмассадан жасалған тәжге дайындау нәтижесінде тістің діңгегі пайда болады:

! конус тәрізді

! цилиндрлік пішін

! тікбұрышты пішін

! шаршы пішіні

! дөңгелек пішінді

